

BLAZOVICH LÁSZLÓ*

Raymundus Parthenopeis**
A törvények rövid, könnyű és hasznos foglalata

III. könyv (Részlet)

Bár tizenöt eddig ismeret kézírata maradt fenn, Raymundus személye máig rejtélyes maradt. Művének forrásait sem tárták fel teljesen. Amíg a német szakirodalom egy része német, azon belül bécsűjhelyi illetőségűnek tartja a művet és alkotóját, addig olasz kutatók és a nyomukban haladó Bónis Péter itáliainak.¹ Mivel a Summa-ban Bartolus neve nem szerepel, pedig egy működését követő későbbi időpontban keletkezett műből tekintélye és népszerűsége miatt nem maradhatott volna ki, a Summa-t az említett szakirodalom alapján a 13. század második felében keletkezett alkotásnak tekinthetjük.

Elfogadhatjuk Werner Ogris feltételezését, amely szerint I. Károly király, vagy környezetéből valaki hozta magával Raymundus művét Itáliából a középkori Magyar Királyságba,² és így jutott el a kézírata Lengyelországba is. A Summa-t mindkét ország városaiban a helyi jog mellett szubszidiárius jogkönyvként használták. Így készült el a 15. századi Pozsonyban német nyelvű fordítása is, Krakkóban pedig 1506-ban első latin nyelvű kiadása.

A Summa, amint a mű címéből kiderül, rövid, könnyű és világos stílusú leírása a római jogon alapuló középkorban használt jognak. Szerkezeti elrendezésében a római jogot követi a személyek, dolgok, keresetek szerinti felosztással. A szerző azonban ettől számos esetben eltér. Feltehetően a jogintézmények rendszerezése közben az ismert kánonjogi szabályokat ugyancsak beemelte. Bizonyára mások mellett a Decretum Gratiani-t is forgatta.

* professor emeritus, Szegedi Tudományegyetem

** Nagy Ferencet a büntetőjog kiváló tudósát köszöntöm egy 13. századi jogkönyv büntetőjogának egy részletével további tudományos sikereket kívánva.

¹ OGRIS, WERNER: *Raymund von Wiener Neustadt*. In: Handwörterbuch der deutschen Rechtsgeschichte 4. Erler, Adalbert–Kaufmann, Ekkehard (Hrg.) unter philologischer Mitarbeit von Ruth Schmidt Wiegand. Erich Schmidt Verlag. Berlin. Bd. 4. 1990. 200–203. hasáb. BÓNIS PÉTER: *A Summa legum Raymundi Parthenopei magyarországi jelenléte és jelentősége*. Jogtörténeti Közlemények 2002. május. 229–231. Különösen 229. A vonatkozó részletes szakirodalmat lásd ott. Die Summa legum brevis levis et utilis des sogenannten Doctor Raymundus von Wiener-Neustadt. Im Auflage und mit Unterstützung der Savigny Stiftung sowie der Notgemeinschaft der deutschen Wissenschaft. Gál, Alexander (Hg) a.o. Professor an der Universität Wien. Weimar. Hermann Böhlau Nahf. 1926.

² OGRIS 199, 201–202. hasáb

Hasonlóképpen kerültek be a személyekről szóló első kötetbe a városi jogból átvett családjogra vonatkozó részek, vagy egyéb, a városi közjogból átemelt artikulások, mint például a város igazgatását tárgyaló fejezetek, a házassági vagyontjogot leírók, vagy a község irányításának elveiről, a jog eredetéről és felosztásáról szóló részek. A második kötetben a dolgok szerzését tartalmazó fejezetekben szintén találunk a római jog mellett betoldásokat középkori szerzőktől.

A harmadik könyv, amelyből az alábbi részletet közöljük, a kötelmi és büntetőjogot foglalja magába. Az előzőekhez hasonló szerkesztési gyakorlattal készült. A Summa legum Raymundiból vett részletünk fordításakor forrásvizsgálatot nem végeztünk, ez majd egy újabb munkafázis feladata lesz.

XXIX. Fejezet³
A lopásról

Hogy mi a lopás és hogy mi alapján mondható meg, hány neme vagy fajtája van, [az nem egyszerű] mert van akit azon hely szerint neveznek tolvajnak, ahol a lopás történik, mert követnek el lopást más tulajdonában lévő dolog használatával, mert követnek el lopást kölcsönzés esetén, mert követnek el lopást meghagyás esetén, mert követnek el lopást ígéretből vagy engedélyből vagy egyetértésből következően, mert némelyeket, akik maguk nem követtek el lopást, lopásért fogva tartanak és büntetnek; mert némelyek követtek el lopást, és lopásért nem büntetik őket; és hogy mely javakban történhet lopás, és mely peres eljárások keletkezhetnek lopás következtében, kinek van illetékessége a lopás ügyben való keresetben, kivel szemben van illetékessége, hogy hányféle módon lehet eljárni a tolvaj ellen, mert ki képes lopást elkövetni a saját java kárára; mely büntetés vár a tolvajokra.

Először, a lopás a más tulajdonában lévő ingó és ingatlan javaknak a tulajdonosuk akarata ellenére történő csalárd elsajátítása, amely nyereségvágyból, vagy egy tárgy, vagy egy birtok megszerzése, vagy haszonszerzés céljából következik be.

Mondják, hogy a jogtalan birtokba vétel, elmozdítás vagy elvétel, elszállítás, elhajtás, elvezetés vagy ellovaglás által következik be, mert nélkülük lopás nem történik, jóllehet akarat, szó vagy írás megakaszthatja, ugyanis csak az elmélkedés az elkövetendő lopásról nem tesz tolvajjá, sem a szó, sem az írás, ha csak nem követi valamilyen tett vagy okirat.

Csalárdnak mondják azt az embert, aki valamely tévedéstől vezetve a jogot nem ismerve az övének tekint egy dolgot, és ugyanazzal az elképzeléssel a magáénak tulajdonítja, őt nem tekintjük tolvajnak. Kérdezem: szabad-e akár-melyik úrnak a saját dolgát erőszakkal elragadnia bármely tulajdonostól. Bíró-ság közbenjöttével, mondom: ez nem tartatik tolvajlásnak.

³ A fordítást lektorálta Jávor György.

Azt mondtam: a tulajdonos akarata ellenére, mivel, ha valaki azt hitte, hogy a tulajdonos át fogja engedni vagyonát, és ezt jogos okkal hiszi, mivel éppen testvér vagy rokon vagy jó társ, az nem tartható tolvajlásnak.

Azt mondtam: az idegen tulajdonnak, mivel annak a dolognak, amely egyszerűen az enyém, az ellopását nem követem el. Továbbá, ha más velem együtt birtokolja ugyanazt a tulajdont, vagy ha másnak az én tulajdonomban van joga mint hitelező vagy jóhiszemű vevő, és én ezekben lopást követek el, és lopás vádjával illetnek, a tulajdont mégsem tekintik lopottnak.

Azt mondtam: ingó, mivel ingatlant elszállítani nem lehet mérhetetlen nagysága miatt.

Azt mondtam: anyagi, mivel a nem anyagit sem átadni, sem ahhoz hozzányúlni, sem eltulajdonítani nem lehet.

Azt mondtam: nyereségvágyból, csak hogy ha valaki kéjvágya kielégítésére kéjnt rabol, vagy tart titokban, az nem követ el lopást, mert nem törekszik őt megtartani.

Azt mondtam: egy dolog tulajdonlása kedvéért, a tulajdont az igazság ellenére lehet lefoglalni vagy visszatartani.

Azt mondtam: a birtok érdekében, tudniillik, amely erőszakkal vagy titokban lett birtokba véve; mindezeket elkövetőket lopás vétkében bűnösnek tartják, és meg kell büntetni őket.

Azt mondtam: a használat miatt, tudniillik, amelyik ártalmas. Ugyanis a hitelező úgy használhatja a zálogot, hogy például valamely ruhának rövid ideig való hordásával megakadályozza, hogy azt a molyok tönkretegyék. És ugyanez áll a letétre, ahol a használatba vétel kár és veszteség nélkül bárki számára lehetséges.

Azt mondják, hogy a „lopás” szó a „kemence” szóból, a sötét, homályos vagy árny borította kemecére utalva, származik azért, mert titokban és sötétben és többnyire éjjel történik, vagy azt mondják, hogy a csalárdságból vagy az elemelésből származik, mert ezek a lopáshoz mindig hozzá tartoznak.

A lopásnak két fajtája van, a tetten ért és nem rábizonyított. A tetten ért lopás az, midőn a tolvajt elfogják, mielőtt a kijelölt céljához érne. A nem tetten ért lopás az, amikor a tolvajt nem fogják el, tehát a dolog maga lopott lesz.

Jegyezd meg, azt mondják, hogy a tolvaj tettenérésének négy módja van. Először, amikor a tolvajt elfogják a lopott holmival, és vagy a kezében, vagy a hátán viszi azt. Másodszor, midőn elfogják azon a helyen, ahol a lopás történt, mint például ha valaki a házban, vagy a kamrában, vagy a lóistállóban lopott, és nem hagyta el azt az ajtón át, amikor elfogják. Ugyanez az eset, amikor valaki az olajfa ligetben, vagy a szőlőskertben, vagy az almásban vagy a mezőn lopott, és ezekben elfogják. A tolvaj tettenérésének harmadik esete az, mialatt a tolvaj a lopott holmit hosszú ideig tartja és rejtegeti köz- vagy magán helyen, mielőtt a lopott holmit a tulajdonostól vagy mástól elviszi arra a helyre, amelyet kiszemelt, hogy oda szállítsa és elhelyezze. A tolvaj rajtakapásának negyedik esete az, amikor a lopott tárggyal együtt üldözik, és bármely helyen, ahol azt eldobta, magára, a nyakába köteles venni, és így a bírónak bemutatni.

Jegyezd meg azt is, hogy valakit titkos tolvajnak négyféle mód alapján neveznek, tudniillik ha valaki házában lopott holmit fedeztek fel: az feltételezett, vagy odavitt, vagy tiltott, vagy nem mutatott.

Feltételezett lopásról van szó akkor, amikor valakinél jelenlévő tanúk előtt keresett és megtalált lopott holmi van, jóllehet ő azt egyedül nem lophatta el.

Odavitt tolvajlásról beszélhetünk akkor, amikor a lopott dolgot odaszállították és odavitték valakihez, hogy inkább nála találják meg, mint a tolvajnál.

Tiltott lopott tárgynak mondják azt, amikor valaki a lopott holmit tanúk jelenlétében keresni akarja egy másiknál, és azt az illető nem engedélyezi, sőt megtiltja.

Nem bemutatott lopott tárgynak mondják azt, amikor valaki megtagadja, hogy az egy másik embernél keresett és megtalált lopott dolgot nála megszemléljék és lássák, ugyanis nyilvánvaló dolog, hogy mindenkit, aki a lopott dolgot tudatosan átveszi, elrejti, megőrzi, megveszi vagy eladja, titkos tolvajnak nevezik.

A lopás tényét nem egyedül akkor követik el, ha a tulajdonos akarata ellenére az idegen tárgyat elviszik, sőt ellenkezőleg bekövetkezik ez az idegen dolognak a tulajdonos akarata ellenére való használatából, mint például ha a hitelező használja az elzálogosított dolgot, vagy ha azt másnál helyezi el, vagy ha az, aki a dolgot használatra átvette, és azt másnak adja át használatra, mintegy annak a hatalmába engedi át. Például ha valaki ezüst edényeket kölcsönöz, mivel barátokat fog hívni ebédjére, és ő azokat hosszú ideig nem adja vissza, vagy eladja, vagy elzálogosítja, vagy másnak kölcsönbe adja, vagy elajándékozza, az lopást követ el. Ugyanez az eset áll fenn, ha valaki városi járkálásra lovat kölcsönöz, és azzal a városon kívül hosszan lovagol, vagy kocsija, vagy eke elé fogja, vagy másnak adja kölcsön hasonló munkára, vagy elajándékozza, az ugyancsak lopást követett el. Sajátos formája a lopásnak az ajándékozás idegen vagyontól, vagy idegen vagyon eladása, elzálogosítása, vagy kikölcsönzése. Ugyanabból következik az, ha egy szolga ura akarata ellenére, vagy tudta nélkül lovat vagy más dolgot kölcsönöz, lopást követett el, ha csak nem tudja, hogy az úr azt engedélyezni fogja, és nincs az urának akarata ellenére. Ha pedig valaki bemegy a szomszéd, vagy a barátja házába, és nem tolvajlás szándékával átvesz ott egy lovat vagy más dolgot nem lopás szándékával és azt véltve, hogy ez az ő akaratukból származik, ez nem tekinthető lopásnak, mert lopást nem követnek el. Ugyanis a szándék megkülönbözteti a gonosztettől.

Bárki a közös vagy magán vagyontól, amelyet becsületére bíztak, elvisz valamit, vagy azt a saját hasznára fordítja, vagy másnak kikölcsönzi, ajándékozza, eladja vagy zálogba adja az a leggyalázatosabb tolvaj abból következően, hogy a saját szavát megszegi, és ezzel lopást követ el. Ennélfogva két büntetéssel büntetendő, amint látni fogják a maga helyén, ugyanis lopott, és a szavahihetőségét veszítette el.

Továbbá, aki tárgyat talál, és nem szolgáltatja vissza, az tolvaj, jóllehet nem követett el lopást. A vers is azt mondja: Ha egy tárgyat találsz, és ha nem

adod vissza, akkor elraboltad. Jegyezd meg mégis, hogy e lopás bűnében nem büntetnek, hanem a tárgy visszaadására kényszerítenek.

Minden bíró a lopás bűnében vétkes, aki megengedi a tolvajlást, vagy egyetért vele, vagy szabad utat enged neki, vagy aki a tolvajt nem fogja el, nem ítélkezik felette vagy aki a bűnösöket pénzért elbocsátja, vagy elrejti, mert azok mind a tolvajok társai. Továbbá tolvajnak tartanak minden embert, aki a tolvajokat elszállásolja, aki a lopott holmit tudatosan megőrzi, megvásárolja vagy eladja, vagy aki a tolvajjal részes a lopásban, mivel a társtettesek és ötletgazdák, a tolvajjal egyenlő büntetést kapnak.

Néha tolvajnak tartják és büntetik azt, aki maga lopást nem követett el, mint például azt, aki tanácsot ad, segítséget nyújt vagy munkával járul hozzá egy leendő lopáshoz.

Tanácsot ad az, aki rávesz, készítet, ösztökél és betanít valakit a leendő lopásra. A tippadót csak akkor tartják tolvajnak, ha a tett bekövetkezik, mert kettő közül akármelyik következhet a tanácsból, ugyanis az ember vagy követi, vagy nem. Segítséget nyújt az, aki szolgálait vagy lovait bocsátja rendelkezésre a megvalósítandó lopáshoz.

Segítséget nyújt az, aki eszközt készít egy dolog lopással való alattomos eltulajdonításához, mint például ha létrát enged át, hogy azon a házak ablakához felmásszanak, vagy ha vaseszközt készít a házak keresztülfúrásához, vagy a falak áttöréséhez, vagy kapuk feltöréséhez, vagy aki álkulcsokat készít a szekrények kinyitásához, vagy kést, bicskát és hegyes botot, valamint hasonlót ad a betöréshez. És ezek mind titkos lopás bűnében vétkesek.

Ezzel szemben valaki lopást követ el, de nem illelhető lopás vádjával vagy büntetéssel, mint például ha az asszony a férjétől, a családfiú az atyától, a saját szolgája az urától a tulajdonukat képző dolgot alattomban elviszi vagy elragadja, ők bizonyos lopást követnek el, és a dolog a lopás esetébe tartozik, és ezekből mégsem keletkezik közöttük lopás vádja, és a tett ellenében nem következik be testi vagy dologi büntetés. Ha pedig a másik tanácsa vagy segítsége által a lopás ilyen esete forog fenn, azt lopásnak tartják és büntetik, mert nélküle a lopás nem következett volna be. Hasonlóképpen a gyerekek, az aggok, az örültek, valamint a született ostobák a lopásért, nem kapnak testi büntetést, mert nem tudják mit cselekednek, nincs döntéskéességük.

Jegyezd meg mégis, hogy ha a családfiú a kívülről szerzettből, vagy a saját tulajdonából vagy munkából vagy a saját szolgálatából rendelkezik vagyonnal, abból az atyját kielégíteni tartozik, a lopással szerzettből is, és fordítva az atya a fiát az úr a szolgáját. Az asszony pedig, aki nem intézi az üzleti ügyeket, fizesse ki a férjét. Ha pedig kereskedő, akkor nem tartozik kárpótlással vagy kielégítéssel a férjének, mert így egyenlőként ítéltetnek meg. Ugyanazt mondják a gyerekekről és az aggokról, ha valakinek kárt okoznak, és saját vagyonuk van, ezekből tartoznak a gyámok kártalanítani a sértetteket, és a károkért elégtételt adni, és nem testet és végtagjaikat érintő büntetést kiszabni számukra.

A tolvaj mentegetheti magát a tolvajlás büntetése alól, ha végső szükségként, például éhség vagy hideg miatt lop kenyeret, vagy ruhát, vagy más szük-

ségeset kis mennyiségben, mert végső szükség alkalmával minden a közös vagyonyhoz tartozik. Én azt mondom, kis mennyiségben: például egy darab olcsó dolgot, egy öreg tunikát, vagy egy olcsó köpenyt és hasonlókat. És ez indító ok is lehet, mert ha ma ellopnak egy szoknyát, holnap egy köpenyt, holnapután egy szőrmét, vagy sapkát vagy egy jó ruhát, az már büntetendő. Végső szükség ugyanis az, amely nélkül az ember nem tud élni, úgymint a táplálék, a ruha vagy felsőruha.

Továbbá nem egyedül az idegen dolog elvétele okoz lopást, sőt bármely saját dolog elvétele is, például ha valaki a tárgyat, amelyet a hitelezőjének zálogba adott, titkon visszalopja. Ugyanaz a helyzet a letét esetében.

Előfordulhat a saját mozdítható és testi vagyon esetében egyaránt lopás, amint fentebb látható volt a lopás fogalmának meghatározásakor. És előfordul lopás az ingatlan esetében is erőszakos birtokbavétel vagy csalárdság által, vagy kastélyok, városok, továbbá házak átadása által, ahogy alább kifejtésre kerül. És jegyezd meg, lopás nem csak dolgok, hanem személyek esetében is megtörténik, mint például ha valaki egy szabad ember szabadságát elveszi, és őt eladja, megveszi vagy tudatosan elajándékozza, lopást követ el, és amiatt büntessék meg.

XXX. Fejezet

A tolvajlás keresetéről

A lopás ügyében háromféle kereset keletkezik, tudniillik büntető, polgári és megegyezésszerű.

Miután a felperes a vádak közül az egyiket választotta, nem térhet át a másikhoz: hogy ha a tulajdonos vádat emel a tolvaj ellen a lopott dolog miatt, akkor ha a szabó, vagy a borbély, vagy a varga közül az egyik az ügyet rendezi, szabadulnak a vád alól a többiek, és fordítva.

A lopás vádjában ellopott tulajdona érdekében elsőként és elsősorban a tulajdonos illetékes. Másodsorban a jó szándékú vevő, vagy a vásárlási ajánlatot tevő, vagy a hitelező, vagy a letéteményes. Mivel nekik érdekükben áll a rájuk bízott ügyet rendbe hozni és adolgot megőrizni.

A tolvajjal szemben a lopás vádja, ha polgári eljárásra kerül sor, pénzbüntetéssel, ha pedig büntetőre akkor törvény szerinti büntetéssel, ha megegyezésszerű történő eljárásra, akkor a lopott holmi visszaadásával vagy visszaszerzésével rendezhető. Tehát három módon folytatható per a tolvaj ellen, polgári vagy törvényes eljárással, vagy megegyezésre törekedéssel.

A büntető vagy törvényes eljárás során a lopás büntetése nem mindig halál, néha botozás, néha vesszőzés, néha fogakkal égetés [a test harapása], néha a fül levágása, vagy tüzes vassal a homlok megjelölése és hasonlóak a lopás minőségének és mértékének megfelelő bírói ítélet szerint.

A tetten ért lopás büntetése civil eljárás során négyszeres, a titkos lopásé pedig kétszeres. A lopás büntetése, amennyiben csak tudomás van róla, egyszeres. Mindazonáltal a polgári eljárás során a tolvaj tartozik a tudomás sze-

rint ellopott holmit egyszeresen a lopás idejétől keletkezett hasznával és gyümölcseivel, vagy amelyek keletkezettek volna, visszaadni, vagy ha azt a dolgot elrontotta, tartozik kijavítani, ha pedig jobbra tette, semmi kártérítést nem köteles adni. És ha a lopott dolog tönkrement, megfizeti azt a [tolvaj] olyan áron, amelyre abban az időben, amelyben többet ért, becsülték.

Jegyezd meg, hogy a tulajdonosnak vagy másnak szabad az ellopott dologért polgári vagy büntető pert indítania, vagy megegyezésre törekednie.

Jegyezd meg, hogy a lopás nem csak a nagy dolgokban következik be, hanem a kicsikben is. Ahogy fentebb láttuk, e tolvajlásokért különböző büntetéseket szabnak ki. És meg kell jegyezni, hogy nem csak arra kell figyelmet fordítani, amit lopással raboltak el, hanem a tolvaj akaratára és rosszindulatára is, például ha valaki ellop egy nyeret, sokkal inkább, ha tudna, lovat lopna és eszerint ítélik el. Jegyezd meg, hogy a lopás során meg kell gondolni az időt és az órát, hogy éjjel vagy nappal, továbbá a helyet, hogy vajon szent vagy világi helyen történjen. Megfontolandó továbbá az is, hogy a lopott dolog szent vagy nem szent.

Jegyezd meg, hogy a szándék szintjén elkövetett lopást is büntetik, akkor is, ha tett nem követi, de bizonyos következtetések és jelek, mint például, ha valaki beás egy házba, hogy lopjon, jóllehet tett nem követi, mégis a tett érdekében megnyilvánuló a szándékot tettként veszik [az azt követő] jelek alapján.

Ugyanaz a rosszakarat van a gyújtogatókban, akik titokban tüzet visznek, hogy tüzet gyújtogassanak, ha így tetten érik őket, büntetésben részesülnek. Ugyanaz a rosszindulat van a fosztogatók és a dolgok rongálói esetében. Ugyanaz vonatkozik arra, aki a szüzet hanyatt dönti azért, hogy elvegye a szüzességét. Ugyanaz a törvény vonatkozik arra, aki egy ájtatos agglegény kapujára fenyőkoszorút függeszt, vagy söprűt, hamut, kardot, vagy véres kést helyez. Ugyanaz az eljárás számos más hasonló esetben is.

És röviden, ha valaki bárhol találkozik más tulajdonának a tulajdonos akaratára ellenére való eltulajdonításával, ott mindig vélhető, hogy lopást követtek el, mégpedig a hely alapján, és a szükségből kifolyólag, vagy hitelezés, kölcsönzés, megbízás, letét, vétel és eladás céljából.

Jegyezd meg. A lopás vádja annyira hírhedtté tesz, hogy sem fejedelem, sem a tartomány előjárója, sem valamely bíró a jog szerint nem tud ellene tenni, hogy a tolvajlásban elmarasztaltat ne kövesse megbélyegzés, a vétket és a lopásban elmarasztaltat fel tudják oldani a büntetés alól, a megbélyegzést azonban, amely a lopás miatt keletkezett, nem tudják semmilyen módon. Továbbá kétféle megbélyegzés van, kánonjogi és civil jogi, és azt mondják, a rossz hír olyan mint a teljes megbélyegzés.

Jegyezd meg, hogy némely tolvajlás neve lopás marad, némelyek pedig egyedi nevet kapnak, például a szent dolgok eltulajdonítását szentségtörésnek nevezzük, az állam meglopását pedig sikkasztásnak hívjuk, aki a gulyából marhát lop, azt marhatolvajnak nevezzük, hasonlóképpen, aki szabad embert rabol el, azt emberrablónak.

Jegyezd meg, hogy semmilyen lopott holmit senki nem tud tulajdonába venni, mielőtt az a korábbi urának hatalmába visszakerül.

Végül jegyezd meg, hogy amint sok és különböző fajtái vannak a lopásnak, úgy azoknak változatos és különböző a büntetésük. Némely tolvajok ugyanis csak testet érintő büntetést kapnak, némelyek csak vagyoni büntetést, némelyek csak a tisztességüket veszítik el, és némelyek mindezekben büntetést szenvednek el, amint lejjebb világosabb kifejtésre kerül.

XXXI. Fejezet
A szentségtörésről

Mi a szentségtörés, hányféle módon követhető el, melyek a büntetései?

A szentségtörés a megszentelt dolgok ellopása.

A szentségtörés háromféle módon követhető el: ugyanis vagy valami szent dolgot ellopnak egy megszentelt helyről, például egy szent dolgot a templomból, vagy ellopnak egy szent tárgyat nem megszentelt helyről, például szent dolgot egy közösségi házból vagy kamrából, vagy ellopnak nem megszentelt tárgyat szent helyről, például gyertyákat, misekönyveket és hasonlókat a templomból, hasonlóan a civilek templomba menekített és elhelyezett dolgait, például gabonát, ruhákat és más javakat.

Azoknak a büntetése, akik szent helyekről lopnak, a máglyahalál. Ugyanaz a büntetése a templomok meggyalázóinak és lopás céljából feltörőinek, jóllehet lopás nem következett be. Akik pedig nem megszentelt tárgyakat lopnak el szent helyekről, bármennyire csekélyek is, azoknak a büntetése akasztás.

Némely egyeduralkodók azt mondják, hogy a nyilvánvalóan rabolt holmi legyen közszemlére kitéve, és ne legyen más büntetés miatta, ez a szemlélet szemben áll a tétellel, amely azt mondja, hogy ha valaki a tulajdonát valakinek átadja, erőszakkal nem viheti el attól, és hogy a legkisebb rabolt holmiért is legyen a rabló megbüntetve.